

fede Resultat — saa kommer man netop til at see, hvad der i den Henseende udgjør Grundmodsaetningen mellem Udvalgets og Ministeriets Anskuelse. Det er min fulde Overbeviisning, at, dersom man vilde gaae en Vej, der aldeles kunde tilintetgjøre denne nye Institution, Skoleraadets, frugtbringende Indflydelse paa Udviklingen, saa kunde man ikke vælge nogen bedre end den, strax at lægge alle Skoledirectionernes Forretninger over paa Skoleraadet (Ordføreren: Det er der ikke Tale om!). Der har været Tale om aldeles at ophæve Skoledirectionerne, og da at lade Skoleraadene overtage deres Functioner; det er der nu ikke Tale om i Forslaget, men der er dog Tale om Noget, som er blevet tilbage deraf, nemlig at berøve Skoleraadet den Støtte og Hjælp, som er det givet ved Udkastet derved, at det, naar der skal tages Beslutning angaaende Anvendelsen af de Midler, der høre under Skolefonden, har, deels for at give en ny Impuls til Skolevæsenets Udvikling, deels som Medansvarende ved sin Side de Mænd, der ere fortrøelige med Skolevæsenets Udvikling, som den hidtil har været. (Frølund: Det har jo Provsterne!). Skoleraadet har Provsterne, siger den ærede Rigsdagsmand; en anden æret Rigsdagsmand (Grundvig), som forøvrigt synes at være gaaet, yttrede før om Provsterne, at de vare et eget Folkesærd. Ja, det kan man jo forsaavidt sige om enhver Klasse i Samfundet; men saa have de ogsaa Egenstaber tilfælles med ethvert andet „Folkesærd“, s. Ex. den, at der indenfor dette Folkesærd findes høist forskellige Nuancer, høist forskellige Personligheder, og det maa virkelig ogsaa indrømmes med Hensyn til Provsterne. Dersom Nogen troer — og der kan jo være dem, som troe det, den ærede Rigsdagsmand, som nu gav det lille Udraab, maa formodentlig være af denne Tro — at det er at stemple enhver Bestemmelse, Skolevæsenet vedkommende, som aldeles urigtig og forkastelig at sætte den i Forbindelse med Navnet Provst, saa troer jeg, han staaer i en høist urigtig Formening, thi jeg troer, det maa indrømmes, at der netop blandt Provsterne gives Mange, som med den største Nidkærlighed og Samvittighedsfuldhed og

paa den bedste Maade tage sig af Skolevæsenet, og som paa ingen Maade kunne erstattes af bedre Mænd. Jeg troer dernæst, at det virkelig om Provsterne i det Hele kan siges, hvad den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgkreds (Grundvig) udtalte med Udtryk, der just ikke vare af de meest smigrende for de Vedkommende, men som jeg alligevel gjerne skal benytte, nemlig at de ere „tilfjorte“ i det hele Skolevæsen. Dersom jeg nu, uden nogenformhelt Fornærmelse mod disse Mænd, hvortil jeg allermindst kunde være tilbøielig, maa benytte dette Billede videre, saa vil jeg sige, at det ogsaa er ret godt at have Nogle, der ere „tilfjorte“, naar man skal kjøre med en ganske ny indrettet Vogn i et Spor, som ikke endnu er stærkt benyttet, og jeg troer derfor ogsaa, at man med fuldkommen Føie kan sige, at naar man skal skabe en ny Institution og dertil benytte ganske nye Kræfter, saa er det en fortræffelig Ting at have en heel Deel af dem, der ere fuldkommen fortrolige med det Gamle, ved Siden af, saaledes at Udviklingen netop fremgaaer ved en Samvirken af de ældre og nye Kræfter. Det er Grundtanken i Udkastet, saaledes som det foreligger. Den er tagen bort ved Udvalgets Fleertals Forslag, og Grunden til, at jeg paa ingen Maade kan give mit Samtykke til en Lov, der paa den Maade forvansker den hele ved Udkastet givne Stilling, er, at jeg holder mig overbevist om, at det, som jeg sætter en overordentlig høj Pris paa, nemlig at de communale Elementer i Skoleraadet efterhaanden kunne komme til, at udfille en større og mere indgribende Indflydelse paa Skolevæsenet, vil i høj Grad forhindres, og Skoleraadene fra Begyndelsen af blive stillede i et falskt Forhold og udsatte for en Critik, som de ikke ville kunne bære, naar de saaledes berøves Medvirkning og Medansvar af dem, der hidtil have havt med Skolevæsenets hele Ordning at gjøre. Man har sagt — og den ærede Ordfører har sagt det —, at Skoleraadenes Sammensætning i alle Henseender maa anses tilfredsstillende, og jeg haaber ogsaa, at dette efterhaanden skal vise sig; men uagtet Udvalget ganske har sluttet sig til Ministeriet i denne Henseende, saa kan jeg dog ikke